

POSTANOWIENIE

Dnia 10 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)

SSN Andrzej Siuchniński

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie A. A. w przedmiocie wznowienia postępowania,
po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 10 sierpnia 2022 r. wniosku obrońcy A. A. o
wznowienie postępowania w przedmiocie dopuszczalności wydania
ściganego Federacji Rosyjskiej,
zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z
dnia 29 marca 2021 r., sygn. akt II AKz 263/21, utrzymującym w mocy
postanowienie
Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 lutego 2021 r., o sygn. akt VIII Kop
173/19,
na podstawie art. 540 § 3 k.p.k. w zw. z art. 544 § 2 i 3 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

- I. wznowić postępowanie i uchylić postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 marca 2021 r., sygn. akt II AKz 263/21 oraz utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 lutego 2021 r., o sygn. akt VIII Kop 173/19 - i sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania;**
- II. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

W dniu 21 grudnia 2018 r. Prokuratura Generalna Federacji Rosyjskiej zwróciła się do polskich organów wymiaru sprawiedliwości z wnioskiem o wydanie ściganego obywatela rosyjskiego – A. A. w celu przeprowadzenia postępowania karnego (k. 10). Postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2019 r., w sprawie o sygn. akt VIII Kop 2/19, Sąd Okręgowy w Warszawie stwierdził prawną dopuszczalność wydania A. A. władzom Federacji Rosyjskiej na podstawie wniosku ekstradycyjnego wydanego przez Prokuraturę Generalną Federacji Rosyjskiej o numerze [...] z dnia 19 marca 2018 r. – celem przeprowadzenia postępowania karnego w zakresie objętym tym wnioskiem (k. 370).

Po rozpoznaniu zażalenia wniesionego przez obrońcę na to postanowienie, Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z dnia 17 czerwca 2019 r., w sprawie II AKz 513/19, uchylił zaskarżone postanowienie w części dotyczącej stwierdzenia prawnej dopuszczalności przekazania A. A. wnioskującemu państwu - i sprawę przekazano Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania (k. 563).

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2021 r., sygn. akt VIII Kop 173/19, Sąd Okręgowy w Warszawie po wykonaniu zaleconych przez Sąd odwoławczy czynności i znacznym rozszerzeniu zakresu postępowania dowodowego, ponownie stwierdził prawną dopuszczalność przekazania A. A. rosyjskim organom wymiaru sprawiedliwości na podstawie wniosku o wydanie osoby sporządzonego przez Prokuraturę Generalną Federacji Rosyjskiej, celem przeprowadzenia postępowania karnego w zakresie objętym wnioskiem (k. 1528).

Po rozpoznaniu zażalenia obrońcy podejrzanego, Sąd Apelacyjny w Warszawie na mocy postanowienia z dnia 29 marca 2021 r., sygn. akt II AKz 263/21, utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy.

Postanowieniem z dnia 28 września 2021 r. (k. 1983) Minister Sprawiedliwości postanowił wydać obywatela rosyjskiego A. A. organom sprawiedliwości Federacji Rosyjskiej w celu przeprowadzenia przeciwko niemu postępowania karnego za przestępstwo opisane we wniosku o ekstradycję z dnia 21 grudnia 2018 r. Następnie na mocy postanowienia z dnia 19 października 2021 r. postanowił

odroczyć jego wydanie do czasu odbycia przez ściganego na terytorium RP kary pozbawienia wolności wymierzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 września 2020 r., sygn. akt II K 107/19. Wobec tego postanowienie o wydaniu z dnia 28 września 2021 r. nie zostało do tej pory wykonane.

W chwili obecnej ścigany pozbawiony jest wolności na mocy postanowienia z dnia 9 listopada 2021 r., którym Sąd Okręgowy w Warszawie zastosował wobec A. A. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 90 dni od dnia zakończenia wykonywania przez ściganego kary dwóch lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 września 2020 r., sygn. akt II K 107/19 (w sprawie Kop 173/19, k. 2013). Sąd Apelacyjny w Warszawie po rozpoznaniu zażalenia obrońcy w dniu 20 grudnia 2021 r. utrzymał to postanowienie w mocy. Podniósł, że w stosunku do A. A. aktualizuje się szczególna przesłanka tymczasowego aresztowania określona w art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k., nadto występuje przesłanka z art. 258 § 2 k.p.k., bowiem czyn zarzucany ściganemu zagrożony jest w Polsce karą 8 lat pozbawienia wolności, zaś w Rosji karą do 15 lat pozbawienia wolności. Zwrócił uwagę, że A. A. jest podejrzany o to, że brał udział w nielegalnej organizacji o charakterze zbrojnym - terrorystycznej organizacji - J. (J.), w ramach której działał jako zagraniczny uzbrojony w broń palną wojownik, tj. o czyn z sekcji 2 art. 208 rosyjskiego kodeksu karnego, stanowiący odpowiednik art. 258 § 2 k.k. i art. 263 § 2 polskiego kodeksu karnego (sygn. akt II AKz 1528/21).

W tym stanie prawnym **w dniu** obrońca A. A., na podstawie udzielonego pełnomocnictwa, które znajduje się w aktach sprawy, w oparciu o art. 540 § 1 k.p.k. oraz art. 540 § 3 k.p.k. w zw. z art. 604 § 1 pkt 7 k.p.k. wniósł o:

- wznowienie na korzyść ściganego postępowania sądowego w przedmiocie stwierdzenia prawnej dopuszczalności wydania go rosyjskim organom wymiaru sprawiedliwości na podstawie wniosku o wydanie osoby z dnia 19 marca 2018 r. sporządzonego przez Prokuraturę Generalną Federacji Rosyjskiej nr [...];

- uchylenie w całości postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 marca 2021 r., sygn. akt II AKz 263/21 - i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 532 k.p.k. wniośł też o wstrzymanie wykonania w/w postanowień z uwagi na fakt, że brak wstrzymania „naraża Ściganego na wydanie rosyjskim organom wymiaru sprawiedliwości, co wiąże się z ciężko odwracalnymi skutkami oraz narażeniem Ściganego na niebezpieczeństwo związane z obecną sytuacją prawno-polityczną w Rosji oraz wykluczeniem Rosji z Rady Europy i systemu strasburskiego Europejskiej Konwencji Praw Człowieka”.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania w sprawie prawnej dopuszczalności wydania ściganego A. A. rosyjskim organom wymiaru sprawiedliwości musiał być uznany za zasadny.

W pierwszej kolejności należało rozważyć kwestię możliwości wznowienia postępowania w sprawie prawnej dopuszczalności wydania osoby ściganej państwu obcemu na podstawie art. 602 § 2 k.p.k. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że orzeczeniami kończącymi postępowanie są nie tylko wyroki i postanowienia rozstrzygające w przedmiocie głównego nurtu postępowania, a więc m.in. wyroki skazujące, uniewinniające lub postanowienia o umorzeniu postępowania. Kończą postępowanie także prawomocne orzeczenia wydawane w innych, także pobocznych nurtach procesu, pod warunkiem, że definitywnie zamykają rozpoznanie danej kwestii, powodując trwałe skutki (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 lutego 2013 r., II KK 144/12, OSNKW 2013, z. 6, poz. 47; z dnia 22 grudnia 2020 r., I KZ 23/20, LEX nr 3096736; z dnia 25 września 2013 r., III KK 231/13, OSNKW 2013, z. 12, poz. 103; z dnia 25 października 2018 r., II KZ 32/18, LEX nr 2569766*).

Nie umknęło uwadze Sądu Najwyższego rozpoznającego niniejszą sprawę, że w postanowieniu z dnia 6 lutego 2014 r., sygn. akt III KO 82/13 (*OSNKW 2014, z. 6, poz. 51*) Sąd Najwyższy wyraził przekonanie, że „Niedopuszczalny jest wniosek o wznowienie - w oparciu o podstawę *propter nova* - prawomocnie zakończonego postępowania sądowego w przedmiocie dopuszczalności wydania osoby ściganej organom innego państwa, a więc wydania rozstrzygnięcia odnośnie dopuszczalności lub niedopuszczalności ekstradycji, jako że postanowienia w tej materii nie mają charakteru orzeczeń, do których odnosi się art. 540 § 1 pkt 2

k.p.k.". Podkreślił wówczas Sąd Najwyższy, że chociaż w art. 540 § 1 k.p.k. stwierdza się, że wznowieniu podlega „postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem”, to jednak wskazanie następnie w tym przepisie, w jakich sytuacjach może do niego dojść, dowodzi bez wątpienia, że nie obejmuje ono wszelkich postępowań sądowych w sprawach karnych prawomocnie zakończonych, lecz jedynie te, które dotyczą przedmiotu procesu, a więc odpowiedzialności karnej sprawcy. Tymczasem postępowanie w sprawie stwierdzenia prawnej dopuszczalności ekstradycji osoby ściganej władzom wymiaru sprawiedliwości innego państwa nie ma za przedmiot odpowiedzialności karnej określonej osoby, gdyż przedmiotem tym jest jedynie wydanie opinii, czy dopuszczalna jest ekstradycja osoby ściganej władzom wymiaru sprawiedliwości innego państwa w trybie Europejskiej konwencji o ekstradycji. To dopiero postępowanie prowadzone przez sąd państwa, któremu wydano osobę ściganą, będzie postępowaniem w przedmiocie jej odpowiedzialności. Tymczasem art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. w sposób wyraźny odnosi się do osoby uprzednio już skazanej prawomocnie, gdy po takim skazaniu ujawnią się nieznane dotąd sądowi dowody, wskazujące na to, że skazany ten nie popełnił czynu albo czyn ten nie stanowił przestępstwa bądź nie podlegał karze albo skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą lub nie uwzględniono okoliczności nakazujących złagodzenie kary albo wreszcie błędnie przyjęto okoliczności wpływające na jej zaostrzenie. Żadna z tych okoliczności nie może się odnosić do osoby, która nie została jeszcze prawomocnie skazana (*podobnie postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2013 r., II KO 17/13, Biul. PK 2013, Nr 7, poz. 17 - 19*).

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę akceptuje co do zasady powyższe stanowisko zaznaczając, że wbrew pozorom nie wyklucza ono możliwości wznowienia postępowania – skrótowo rzecz ujmując – ekstradycyjnego. Trzeba bowiem mieć na uwadze, że cytowany pogląd został wyrażony na gruncie odmiennego stanu faktycznego i prawnego, skoro dotyczył możliwości wznowienia postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., a więc nowych faktów i dowodów mających wykazać, że osoba ścigana nie popełniła zarzucanego mu czynu. Nie obejmuje zatem kwestii wznowienia postępowania na podstawie art. 540 § 3 k.p.k., która zaktualizowała się w przedmiotowym postępowaniu. Zresztą w

cytowanym postanowieniu z dnia 6 lutego 2014 r. (III KO 82/13) Sąd Najwyższy zaakcentował, że przepisy rozdziału 65 Kodeksu postępowania karnego dokładnie określają, w jakich wypadkach wydanie osoby innemu państwu jest niedopuszczalne (art. 604 k.p.k.). W konsekwencji więc jest rzeczą oczywistą, że w przypadku uprawdopodobnienia wystąpienia okoliczności w tym przepisie przewidzianych (bądź ich ustalenia), a zaistniałych już po prawomocności orzeczenia o dopuszczalności wydania osoby obcemu państwu, należy rozważyć możliwość wznowienia tego postępowania.

W niniejszym postępowaniu obrońca natomiast wniósł o wznowienie postępowania w sprawie prawnej dopuszczalności wydania osoby ściganej państwu obcemu na podstawie art. 540 § 3 k.p.k. (w związku z art. 540 § 2 k.p.k.). Paragraf trzeci tego przepisu stanowi, że postępowanie wznowia się na korzyść oskarżonego, gdy potrzeba taka wynika z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską, w szczególności Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W razie wystąpienia przesłanek statuowanych w tym przepisie, wynikających z rozstrzygnięcia tego Trybunału, dopuszczalne jest więc wznowienie, na mocy art. 540 § 3 k.p.k., postępowania w sprawie prawnej dopuszczalności wydania osoby ściganej państwu obcemu, wszczętemu na podstawie art. 602 § 2 k.p.k.

Potrzebą, o której mowa w art. 540 § 3 k.p.k., może bowiem okazać się nie tylko wydanie rozstrzygnięcia przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w danej, rozstrzyganej sprawie konkretnego oskarżonego, lecz także konieczność zapobiegnięcia wydaniu przeciwko Polsce wyroku stwierdzającego naruszenie EKPC. Wyroki ETPC (inne niż pilotażowe wydane na podstawie art. 61 Regulaminu Trybunału) nie posiadają wprawdzie mocy wiążącej *ex tunc* ze skutkiem w postaci obowiązku uchylenia prawomocnych rozstrzygnięć zapadłych przed jego wydaniem i ujawniających podobne naruszenie Konwencji, jednak „motywacja prognostyczna” powinna stymulować poczynania w kierunku niedopuszczenia do wydania przeciwko Polsce wiążącego wyroku lub rezolucji (zob. *M. Wąsek-Wiaderek, O dopuszczalności wznowienia postępowania karnego z powodu orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka stwierdzającego naruszenie praw*

człowieka w podobnej sprawie, *Białostockie Stud. Prawn.* 2014, Nr 15, s. 120-122; P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, t. III, Warszawa 2012, s. 392).

A zatem „potrzeba” w rozumieniu art. 540 § 3 k.p.k. może być więc również interpretowana w ten sposób, że zachodzi konieczność wznowienia postępowania w celach „profilaktycznych”, czyli po to, aby nie dopuścić do wydania przeciwko Polsce kolejnego wyroku (por. S. Zabłocki, *Wznowienie postępowania w świetle przepisów nowego kodeksu postępowania karnego [w:] Nowa kodyfikacja karna. Kodeks postępowania karnego. Krótkie komentarze*, Warszawa 1998, nr 16, s. 209).

W orzecznictwie podkreśla się, że jakkolwiek na wynikającą z rozstrzygnięcia ETPC potrzebę wznowienia powołać się może - co oczywiste - oskarżony, w którego sprawie rozstrzygnięcie to zapadło, to jednak nie sposób jest z góry wykluczyć możliwości skutecznego powoływania się na nią we wniosku o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania złożonym przez oskarżonego, którego sprawa nie była przedmiotem postępowania przed ETPC. Ta interpretacja oznacza, że wznowienie postępowania winno nastąpić, gdy naruszenie Konwencji, na które powołuje się wnioskodawca, byłoby identyczne z tym, jakie mogłoby zostać podniesione w skardze do ETPC, bowiem powoduje to, iż właściwie pewnym jest, że w razie wniesienia przez oskarżonego skargi do Trybunału, uzyskałby on - z tych samych względów, jakie przedstawiono w orzeczeniu, na które się powołuje - korzystne dla siebie rozstrzygnięcie stwierdzające naruszenie przez Polskę Konwencji. Chodzi tu o analogiczny układ zarówno pod względem prawnym, jak i faktycznym (por. *postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2013 r., III KO 118/12, LEX nr 1341278; zob. więcej: M. Mrowicki, Wznowienie postępowania karnego na podstawie rozstrzygnięcia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka*, Warszawa 2020, s. 161).

Jest rzeczą oczywistą, że to orzekający w sprawie sąd każdorazowo, dokonując oceny zasadności wniosku o wznowienie, powinien dokonać oceny, czy rzeczywiście to stanowiące jego podstawę rozstrzygnięcie organu międzynarodowego, w danej sytuacji stwarza potrzebę wznowienia postępowania. Ostatecznie, to sąd wznowieniowy, rozpoznający wniosek o wznowienie postępowania na podstawie wyroku Trybunału, samodzielnie rozstrzyga, czy w

sprawie zachodzi potrzeba wznowienia, o której mowa w art. 540 § 3 k.p.k. (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2013 r., III KO 58/13, LEX nr 1362621*).

W niniejszej sprawie obrońca podniósł, że niedopuszczalne jest wydanie ściganego A. A. z uwagi na treść art. 604 § 1 pkt 7 k.p.k. i wobec okoliczności zaistniałych po uprawomocnieniu się w/w postanowień Sądów obu instancji. W jego ocenie Sąd powinien ocenić prawdopodobieństwo tego, czy zachodzi uzasadniona obawa, że w państwie żądającym wydania może dojść do naruszenia wolności i praw osoby wydanej, w szczególności art. 3 Konwencji. Obrońca wskazuje, że w dniu 16 marca 2022 r. Komitet Delegatów Ministrów Rady Europy podczas sesji specjalnej w Strasburgu przyjął jednogłośnie rezolucję o wykluczeniu Federacji Rosyjskiej z Rady Europy, skuteczną z dniem 16 marca 2022 r. Decyzja Komitetu została podyktowana sytuacją prawno-polityczną związaną z toczącą się w Ukrainie wojną oraz poważnymi naruszeniami przez Rosję Statutu Rady Europy.

Należy podkreślić, że wydanie osoby ściganej w sytuacji istnienia prawdopodobieństwa poddania jej w kraju wzywającym torturom lub niehumanicznemu albo poniżającemu traktowaniu lub karaniu, narusza nie tylko art. 604 § 1 k.p.k., ale jest przede wszystkim zakazane z mocy art. 3 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (dalej: Konwencji), który wprowadza do polskiego porządku prawnego normę samowystępną i posiadającą autonomiczny charakter normatywny, i z tego powodu podlegającą stosowaniu *ex proprio vigore*. Naruszenie tej ostatniej normy prawnej w rezultacie wydania osoby ściganej państwu wzywającemu należy rozważać odrębnie od przeszkód ekstradycyjnych zawartych w przepisach Kodeksu postępowania karnego, odwołując się do interpretacji dokonanej przez Europejski Trybunał Praw Człowieka. Dlatego wydanie osoby ściganej w sytuacji istnienia prawdopodobieństwa poddania jej w kraju wzywającym torturom lub niehumanicznemu albo poniżającemu traktowaniu lub karaniu w rozumieniu art. 3 Konwencji, jest prawnie niedopuszczalne (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 sierpnia 1998 r., IV KKN 330/98, LEX nr 36048; z dnia 29 lipca 1997 r., II KKN 313/97, OSNKW 1997, z. 9 - 10, poz. 85*).

W orzecznictwie ETPC sformułowane zostały przesłanki, na podstawie których państwo-strona Konwencji powinno badać, czy istnieją podstawy do

uznania, iż osoba będąca podmiotem postępowania ekstradycyjnego, zostanie w państwie wzywającym postawiona wobec rzeczywistego ryzyka tortur lub niehumanitarnego bądź poniżającego traktowania, lub ukarania. W razie podjęcia decyzji o ekstradycji i jej wykonania, mimo istnienia takich przesłanek, państwo wydające może liczyć się z poniesieniem odpowiedzialności. Będzie to odpowiedzialność nałożona na to państwo za podjęcie działania mającego bezpośredni skutek w postaci narażenia jednostki na złe traktowanie (*por. wyrok ETPC w sprawie Soering przeciwko Wielkiej Brytanii, z dnia 7 lipca 1989 r., nr skargi 14038/88, LEX nr 81092; wyrok ETPC w sprawie Bensaid przeciwko Wielkiej Brytanii, z dnia 6 lutego 2001 r., nr sprawy 44599/98; wyrok z dnia 24 lipca 2014 r. w sprawie Čalovskis przeciwko Łotwie, nr skargi 22205/13, LEX nr 1487056*). W orzecznictwie Trybunału konsekwentnie przy tym wskazuje się na konieczność przedstawienia merytorycznych podstaw do uznania, iż osoba będąca podmiotem postępowania ekstradycyjnego, zostanie w państwie wzywającym postawiona wobec rzeczywistego ryzyka tortur lub niehumanitarnego bądź poniżającego traktowania, lub ukarania. Trybunał wskazał między innymi - „Rozstrzygając, czy wykazano, iż w przypadku ekstradycji skarżący zostanie narażony na rzeczywiste ryzyko traktowania zakazanego przez art. 3, Trybunał oceni tę kwestię w świetle całości materiału dowodowego mu przedstawionego, lub, gdy to konieczne, materiału uzyskanego *proprio motu*. Jako że istotę odpowiedzialności Układających się Państw na podstawie art. 3 w sprawach tego typu stanowi akt narażenia osoby na ryzyko niedozwolonego traktowania, istnienie tego ryzyka musi zostać ocenione przede wszystkim w odniesieniu do tych okoliczności faktycznych, które były znane lub powinny być być znane Układającemu się Państwu w chwili przeprowadzania ekstradycji” (*zob. sprawa Čalovskis przeciwko Łotwie*).

Po pierwsze więc, należy ocenić ogólną sytuację w konkretnym państwie, na podstawie informacji zawartych w aktualnych raportach pochodzących od niezależnych międzynarodowych organizacji zajmujących się ochroną praw człowieka, takich jak Amnesty International, lub informacji ze źródeł rządowych, włącznie z Departamentem Stanu USA. Jednocześnie, zaistnienie samej możliwości niedozwolonego traktowania wobec niepewnej sytuacji panującej w państwie przyjmującym, jako takie nie daje podstaw do stwierdzenia naruszenia art.

3 Konwencji, bowiem, ażeby rozstrzygnąć, czy istnieje zagrożenie niedozwolonego traktowania, Trybunał musi zbadać przewidywalne konsekwencje wysłania skarżącego do państwa przyjmującego, mając na względzie indywidualne uwarunkowania skarżącego. Po drugie więc, skarżący musi przedstawić dowody mogące dowieść, iż istnieją poważne powody, by wierzyć, iż gdyby zaskarżony środek miał zostać wykonany, to właśnie sam skarżący zostałby narażony na rzeczywiste zagrożenie poddania traktowaniu sprzecznemu z art. 3 (*tak m.in. w wyroku w sprawie Sultanov przeciwko Rosji, wyrok z dnia 4 listopada 2010 r., nr skargi 15303/09, LEX nr 611786; w wyroku z dnia 16 października 2012 r. w sprawie Ergashev przeciwko Rosji, nr skargi 49747/11, LEX nr 1219728*).

Trybunał wypowiadał się również co do tego, że artykuł 3 ma charakter bezwzględny i nie istnieje możliwość przyrównania zagrożenia niedozwolonym traktowaniem do powodów podanych na uzasadnienie wydalenia – nawet jeśli chodzi o przestępstwa terrorystyczne. W wyroku z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie Othman (Abu Qatada) przeciwko Wielkiej Brytanii (*nr skargi 8139/09, LEX nr 1101602*) Trybunał podkreślił, że „w całej swej historii był boleśnie świadom trudności, z jakimi mierzą się Państwa próbując chronić swą ludność przed terroryzmem, który sam w sobie stanowi poważne zagrożenie dla praw człowieka”. Jednak jak stwierdził - „wydalenie przez Układające się Państwo może rodzić problem naruszenia art. 3 Konwencji, a tym samym zrodzić odpowiedzialność Państwa na podstawie Konwencji, gdy przedstawiono poważne powody na to, by wierzyć, iż osoba zainteresowana w przypadku deportacji narażona zostanie na rzeczywiste zagrożenie zastosowania w stosunku do niej traktowania sprzecznego z art. 3 Konwencji”.

Również i Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie konsekwentnie podkreślał, że gwarancje przewidziane w art. 604 § 1 pkt 5 i 7 k.p.k. oraz art. 3 Konwencji obowiązują niezależnie od charakteru przestępstw popełnianych przez osobę ściganą w państwie wzywającym (przestępstwo kryminalne czy też tzw. przestępstwo polityczne). Sąd orzekający w sprawie dopuszczalności wydania osoby ściganej ogranicza się bowiem do skontrolowania, czy zachodzą przeszkody prawne czyniące niedopuszczalnym uwzględnienie wniosku (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2011 r., IV KK 422/10, LEX nr 846391*).

Podobnie jak w orzecznictwie ETPC, tak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego wprowadzono dwustopniowy test, zgodnie z którym samo stwierdzenie systemowych naruszeń art. 3 Konwencji nie stanowi wystarczającej podstawy uznania wydania za niedopuszczalne. Należy bowiem rozważyć nie tylko krytyczne informacje o praktyce funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości państwa wzywającego ale i dane wskazujące, że w sytuacji wydania konkretnej osoby ściganej powszechnie respektowane standardy praw człowieka mogą nie być w sposób należyty przestrzegane – chodzi więc o wykazanie istnienia przesłanki „realnego w danej sprawie ryzyka”, a nie jedynie powołanie się na krytyczną ocenę stanu przestrzegania praworządności w danym państwie. Do uznania ekstradycji za prawnie niedopuszczalną z uwagi na niezachowanie gwarancji respektowania przez kraj wzywający normy zawartej w art. 3 Konwencji, konieczne jest ustalenie zasadności obaw, o których mowa w art. 604 § 1 pkt 7 k.p.k., w oparciu o konkretne dowody, dzięki którym możliwe będzie stwierdzenie istnienia rzeczywistego ryzyka niezachowania tej normy w konkretnym wypadku i do konkretnej, a więc objętej wnioskiem o ekstradycję osoby (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., V KK 140/02, OSNKW 2003, z. 3 - 4, poz. 32; z dnia 3 lipca 2003 r., II KK 146/03, LEX nr 80295; z dnia 2 września 2020 r., IV KK 13/20, LEX nr 3111717*).

Podnieść w tym miejscu należy, że już po prawomocnym zakończeniu procedowania w kwestii dopuszczalności wydania A. A. przed sądami powszechnymi w przedmiotowej sprawie o sygn. akt VIII Kop 173/19, wydane zostały rozstrzygnięcia przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu odnoszące się do tematyki relewantnej z punktu widzenia art. 540 § 3 k.p.k. W wyroku z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie K.I. przeciwko Francji (nr skargi 5560/19), Trybunał po raz kolejny podkreślił, że jest w pełni świadomy skali zagrożenia, jakie terroryzm stanowi dla społeczności, i dlatego nie lekceważy znaczenia walki z terroryzmem. Zauważył jednocześnie, że ochrona zapewniona przez art. 3 Konwencji ma charakter bezwzględny. Innymi słowy, nie jest konieczne, aby Trybunał badał zarzuty dotyczące działalności terrorystycznej skarżącego, ponieważ nie są one istotne dla jego analizy na podstawie art. 3. Trybunał zauważył, że zgodnie ze sprawozdaniami międzynarodowymi, niektóre kategorie

ludności Kaukazu Północnego, a w szczególności Czeczenii, Inguszetii lub Dagestanu, mogą być szczególnie zagrożone, takie jak członkowie zbrojnego czeczeńskiego ruchu oporu, osoby uważane przez władze za takie, ich bliscy krewni, oraz ci, którzy w jakikolwiek sposób im pomagali. Trybunał na tej podstawie uznał, że ocena ryzyka dla skarżącego powinna być dokonywana indywidualnie, mając na uwadze, że osoby o profilu odpowiadającym jednej z wyżej wymienionych kategorii mogą mieć większe szanse na zwrócenie uwagi organów niż inne osoby. W tej sprawie jednym z elementów wpływających na zagrożenie traktowaniem naruszającym art. 3 Konwencji dla Trybunału był fakt, że władze rosyjskie dowiedziały się o wyroku skazującym K.I. we Francji, i że były nim zainteresowane ze względu na jego powiązania z grupą „dżihadystów w Syrii” – w związku z tym, że w okresie od dnia 1 września 2012 r. do dnia 19 listopada 2013 r., spędził prawie dwa miesiące w strefie walk w Syrii. Trybunał zauważył, że biorąc pod uwagę charakter wyroku skazującego skarżącego we Francji oraz kontekst krajowy i międzynarodowy, głęboko i trwale naznaczony walką z terroryzmem, nie można wykluczyć, że może ten przekazywany podlegać kontrolom i nadzorowi po powrocie do Rosji, przy czym środki te nie muszą stanowić traktowania zakazanego przez art. 3 Konwencji. Te okoliczności prowadziły Trybunał do wniosku, iż ze stanu faktycznego sprawy nie można wywnioskować, że skarżącego nie można uznać za „wrażliwego” (*vulnerable*) w świetle znaczenia nadanego temu pojęciu przez Trybunał, co spowodowałoby konieczność przyznania mu korzyści płynących z wątpliwości co do możliwości potencjalnego naruszenia art. 3 Konwencji. Kluczowa dla badania istnienia ryzyka naruszenia art. 3 okazała się więc przynależność do „grupy szczególnie narażonej” (*„targeted group”*). Ostatecznie wprawdzie Trybunał nie przesądził w tej sprawie, że samo wydanie naruszałoby art. 3 Konwencji, jednak uznał, iż sytuacja prawna osoby wydawanej wymaga dokonania od nowa oceny takiego ryzyka przez organ sądowy na czas wydania.

Z kolei w wyroku z dnia 22 marca 2022 r. T.K. i in. przeciwko Litwie (numer skargi 55978/20) Trybunał podkreślił, że organy litewskie przed wydaniem osoby ściganej powinny przeprowadzić odpowiednią – i aktualną na czas podejmowania decyzji – ocenę istnienia w Tadżykistanie praktyki złego traktowania osób znajdujących się w podobnej sytuacji jak wnioskodawca, należący do takiej grupy

szczególnie narażonej na traktowanie naruszające art. 3 Konwencji. Zgodnie z powyżej przedstawionym orzecznictwem Trybunału, w przypadkach, gdy wnioskodawca twierdzi, że jest członkiem grupy systematycznie narażonej na praktykę złego traktowania, Trybunał uważa, iż ochrona przewidziana w art. 3 konwencji wchodzi w grę, gdy wnioskodawca wykaże, w razie potrzeby na podstawie ostatnich doniesień niezależnych międzynarodowych stowarzyszeń ochrony praw człowieka lub źródeł rządowych, że istnieją poważne powody, aby sądzić o istnieniu danej praktyki i jej przynależności do danej grupy. W tych okolicznościach Trybunał nie nalegał, aby skarżący wykazał istnienie dalszych szczególnych cech odróżniających, jeżeli uczyniłoby to iluzorycznym ochronę oferowaną przez art. 3. Ocena ta, zdaniem Trybunału powinna być przeprowadzona na podstawie oświadczeń skarżącego, przedstawionych przez niego dowodów oraz informacji na temat sytuacji w kraju przeznaczenia w odniesieniu do danej grupy.

Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy dotyczącej badania prawnej dopuszczalności wydania ściganego A. A. należy podnieść, że sytuacja w kraju przeznaczenia (Federacja Rosyjska) została przedstawiona w ostatnich doniesieniach niezależnych międzynarodowych stowarzyszeń ochrony praw człowieka lub źródeł rządowych. Z raportu Human Rights Watch za rok 2021 [[World Report 2022: Events in Russia: World Report 2022: Russia | Human Rights Watch \(hrw.org\)](#)] wynika, że „Władze regularnie pozwalały na okrutne traktowanie, tortury i podejrzone zgony w areszcie, odmawiając wszczęcia spraw karnych, wyjaśnienia organów ścigania dotyczące zamknięcia lub umorzenia spraw uznając za uzasadnione”. Raport wspomina także o stawianiu zarzutów udziału w grupie terrorystycznej osobom przypadkowym, niekoniecznie realnie dokonującym czynów o charakterze terrorystycznym (jak np. Świadkom Jehowy, Tatarom Krymskim).

Human Rights Watch dokonała również analizy sytuacji międzynarodowej w Syrii wskazując, że „Rosja nadal odgrywała kluczową rolę w konflikcie syryjskim. Jako część sojuszu wojskowego nadal wspiera, a w niektórych przypadkach prowadzi celowe i masowe ataki na ludność cywilną i infrastrukturę cywilną, w tym szkoły, szpitale, rynki, domy i schrony, poprzez to, co stało się znakiem rozpoznawczym taktyki na przestrzeni lat, w tym użycie broni zakazanej na arenie międzynarodowej”.

Raport Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka „Prawa człowieka w Federacji Rosyjskiej” [[prawa-czlowieka-w-rosji-2022.pdf](#) (hfhr.pl)] z kwietnia 2022 r. przygotowany między innymi „na potrzeby postępowań w sprawie prawnej dopuszczalności wydania osób na wnioszek Federacji Rosyjskiej, z uwzględnieniem zagrożeń dla obywateli innych państw” - analizuje liczne dokumenty oficjalne, sporządzane przez specjalne międzynarodowe organy powołane do kontroli przestrzegania praw człowieka, międzynarodowe organy ochrony praw człowieka, jak również organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną praw człowieka (m.in.: raporty Rady Europy, w tym raporty Komisarza Praw Człowieka Rady Europy, raporty Departamentu Polityki Parlamentu Europejskiego ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych, Biura Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej, Rady Praw Człowieka ONZ, Departamentu Stanu Stanów Zjednoczonych, Amnesty International i Human Rights Watch), odnoszące się do stanu przestrzegania praw człowieka na terytorium Federacji Rosyjskiej.

W raporcie tym stwierdzono w pierwszej kolejności, że „istnieją wiarygodne doniesienia o tym, że Rosja próbowała niewłaściwie wykorzystać międzynarodowe instrumenty ścigania dla celów politycznych jako represje wobec konkretnych osób znajdujących się poza jej terytorium. Władze Rosji wykorzystywały dostęp do Interpolu, aby atakować wrogów politycznych za jej granicami”. Wskazano, że „czasami ludzie są aresztowani i ekstradowani do krajów, w których nie mogą spodziewać się sprawiedliwego procesu lub gdzie grożą im tortury, a nawet nie wiedzą, że byli przedmiotem zgłoszenia do Interpolu (...). Rada Europy jeszcze w 2017 r. potępiła Rosję i Iran za nadużywanie systemu Interpolu”.

Po drugie, dokonano analizy funkcjonowania władzy sądowniczej i możliwości zachowania gwarancji wynikających z art. 6 Konwencji, ustalając, że „pomimo tego, iż według rosyjskiego prawa władza sądownicza jest niezależna, to jednak sędziowie pozostają pod silnym wpływem władzy wykonawczej, wojska i służb bezpieczeństwa, szczególnie w głośnych lub wrażliwych politycznie sprawach, a także podatni są na korupcję”; „naruszanie prawa do rzetelnego procesu sądowego było nadal powszechne w stosunku do poprzednich raportów tej organizacji. Wskazano, iż zmiany konstytucyjne i ustawodawcze w Rosji jeszcze bardziej ograniczyły prawo do rzetelnego procesu sądowego, m.in. poprzez

przyznanie prezydentowi prawa do nominowania sędziów Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego oraz inicjowania nominacji wszystkich sędziów federalnych i odwoływania sędziów federalnych wyższego szczebla”. Poddano analizie także możliwość realnego wykonywania prawa do obrony, ustalając, że dało się zauważyć „tendencję do wykorzystywania siły fizycznej przez organy ścigania w celu ingerowania w pracę adwokatów, w tym używania przemocy w celu uniemożliwienia im obecności podczas przeszukania i przesłuchania”.

Po trzecie wreszcie, w raporcie dokonano analizy naruszeń przez organy rosyjskie art. 3 Konwencji, przedstawiając wniosek, że „pomimo konstytucyjnego zakazu tortur pojawiało się wiele wiarygodnych doniesień wskazujących na to, iż funkcjonariusze państwowi stosowali tortury, znęcali się i stosowali przemoc w celu wydobywania zeznań od podejrzanych oraz że nie są oni pociągani do odpowiedzialności za takie działania. Według raportu, fizyczne znęcanie się nad podejrzanymi przez funkcjonariuszy policji miało charakter systemowy”. Wskazano również na konsekwencje wystąpienia Federacji Rosyjskiej z Rady Europy, w konsekwencji czego, Federacja Rosyjska nie będzie już w praktyce zobligowana do przestrzegania Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, w tym art. 1 Protokołu nr 13 do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, ustanawiającego zakaz stosowania kary śmierci. Informację tę należy przy tym oceniać łącznie z potwierdzeniem ze strony Rady Europy, iż Federacja Rosyjska nie stosuje się do międzynarodowych zobowiązań w zakresie praw człowieka”. ETPC orzekał w licznych sprawach przeciwko Rosji o naruszeniu art. 3, stwierdzając jednocześnie, iż w Federacji Rosyjskiej niewykonywanie wydanych wyroków jest w dalszym ciągu problemem o charakterze systemowym. Co więcej, w opinii HFPC, aktualne wydarzenia związane z rozpoczęciem wojny agresywnej przeciwko Ukrainie mogą wskazywać – „w przypadku wielu jednostek, szczególnie tych przekazywanych przymusowo władzom Federacji Rosyjskiej – na istnienie uzasadnionej obawy realnego zagrożenia dla wolności i praw zagwarantowanych im na podstawie szeregu aktów międzynarodowych”.

Jak już wcześniej podniesiono, z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika również, że ryzyko naruszenia art. 3 Konwencji wskutek wydania osoby ściganej do państwa obcego powinno być oceniane nie tylko w

konkretnym przypadku danego ściganego, ale przede wszystkim w konkretnej sytuacji faktycznej, na podstawie najbardziej aktualnych danych i raportów, tj. na czas wydania.

Należy podkreślić, że w chwili orzekania w niniejszej sprawie zarówno przez Sąd Okręgowy w Warszawie, jak i Sąd Apelacyjny w Warszawie, Sądy te orzekały w odmiennej od obecnej sytuacji faktycznej i prawnej. Zatem słusznie uznały wówczas prawną dopuszczalność wydania ściganego A. A. przyjmując, że nie istnieje „uzasadniona obawa” nieprzestrzegania art. 3 Konwencji przez organy państwowe Federacji Rosyjskiej. Jednak jak wcześniej podkreślono, już po uprawomocnieniu się postanowienia Sądu I instancji, zgodnie z zasadą *rebus sic stantibus*, nastąpiła radykalna zmiana sytuacji faktycznej.

Nie można bowiem nie wziąć pod uwagę zmiany stanu faktycznego odnoszącego się do obowiązku przestrzegania praw człowieka przez Federację Rosyjską, która miała miejsce już po wydaniu prawomocnego orzeczenia w sprawie prawnej dopuszczalności wydania. Konieczne jest w związku z tym ocenienie od nowa istnienia obawy, że w państwie żądającym wydania może dojść do naruszenia wolności i praw osoby ściganej w perspektywie art. 540 § 3 k.p.k.; poprzednio dokonana przez sądy polskie ocena nie może mieć bowiem zastosowania i nie jest adekwatna do obecnej sytuacji na terytorium Federacji Rosyjskiej. Rezolucja CM/Res(2022)2 w sprawie utraty członkostwa Federacji Rosyjskiej w Radzie Europy przyjęta przez Komitet Ministrów Rady Europy w dniu 16 marca 2022 r. stwierdziła również, że agresja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę stanowi poważne naruszenie przez Federację Rosyjską jej zobowiązań wynikających z art. 3 Statutu Rady Europy. W rezolucji tej Komitet Ministrów Rady Europy wyraził przekonanie, że Federacja Rosyjska nie przestrzega art. 3 Statutu Rady Europy (przyjęty w Londynie dnia 5 maja 1949 r., Dz.U. 1994 r., nr 118 poz. 565), zgodnie z którym każdy członek Rady Europy uznaje zasadę praworządności oraz zasadę, iż wszystkie osoby pozostające pod jego jurysdykcją korzystają z praw człowieka i podstawowych wolności. Jednocześnie wskazano w rezolucji, że na mocy decyzji z dnia 25 lutego 2022 r. postanowiono wszcząć procedurę przewidzianą w art. 8 Statutu Rady Europy. Obecnie, w kontekście procedury wszczętej na mocy tego przepisu, Federacja Rosyjska przestaje być członkiem

Rady Europy z dniem 16 marca 2022 r., a stroną EKPC – z dniem 16 października 2022 r.

Zgodnie z wytycznymi sformułowanymi w orzecznictwie Trybunału (w szczególności w orzeczeniu w sprawie K.I. przeciwko Francji), ocena, czy istnieją istotne podstawy, by sądzić, że wnioskodawca stoi w obliczu rzeczywistego ryzyka, wymaga od każdego sądu krajowego orzekającego o dopuszczalności wydania zbadania warunków panujących w kraju przeznaczenia w świetle norm art. 3 Konwencji. Normy te oznaczają, że złe traktowanie, z jakim wnioskodawca twierdzi, iż spotka się w przypadku powrotu, musi osiągnąć minimalny poziom dotkliwości, jeśli ma wchodzić w zakres art. 3. Ocena tego poziomu jest względna, w zależności od wszystkich okoliczności sprawy. Jednocześnie, należy zauważyć, że, jak uznał Trybunał w tej sprawie, pewien stopień spekulacji jest nierozzerwalnie związany z prewencyjnym celem art. 3 oraz że nie chodzi o wymaganie od zainteresowanych osób przedstawienia wyraźnego dowodu na ich twierdzenie, iż byłyby one narażone na zakazane traktowanie. Skarżący powinien udowodnić, że istnieją istotne podstawy, by sądzić, iż gdyby został przekazany do kraju przeznaczenia, byłby narażony na rzeczywiste ryzyko. Podobnie, z ustalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że istnienie ryzyka złego traktowania należy oceniać przede wszystkim w odniesieniu do tych okoliczności faktycznych, które były znane lub powinny były być znane umawiającemu się państwu w chwili wydalenia (tak np. w cytowanej powyżej sprawie T.K. przeciwko Litwie, § 72). W tej perspektywie szczególnego znaczenia nabiera wydanie przez ETPC wyroku w sprawie K.I. przeciwko Francji o podobnym stanie faktycznym i podmiotowym – w której osoba wydawana (w drodze deportacji) należała do tzw. „grupy szczególnie narażonej” na stanie się przedmiotem naruszenia art. 3 Konwencji („*targeted group*”). W tej perspektywie należy podnieść, że ścigany A. A. jest Czeczenem, a co więcej, stawiane są mu takie same zarzuty przez organy rosyjskie, co skarżącemu w sprawie K.I. przeciwko Francji, mogące prowadzić do tożsamyh zagrożeń, które wskazywał Trybunał rozstrzygając tę sprawę. Nie bez znaczenia jest i fakt, że Rosja była uczestnikiem konfliktu zbrojnego w Syrii. Jeśli zatem prawdopodobnym jest, że A. A. brał również udział w tych walkach w formacjach „państwa islamskiego”, to oczywistym staje się, iż walczył przeciwko rosyjskim siłom zbrojnym, będąc zarazem obywatelem Federacji

Rosyjskiej. Okoliczność ta dodatkowo może wzmacniać obawy co do jego traktowania niezgodnego z Konwencją po przekazaniu do Rosji.

W tej sytuacji wznowienie postępowania na podstawie art. 540 § 3 k.p.k. jest uzasadnione, bowiem naruszenie Konwencji, na które powołuje się wnioskodawca, mogłoby być – co musi ocenić ponownie Sąd Okręgowy w Warszawie – identyczne z tym, jakie mogłoby zostać podniesione w skardze do ETPC rozstrzygniętej już po zakończeniu postępowania przed sądami powszechnymi w tej sprawie (tak w postanowieniu SN w sprawie III KO 118/12). Sąd ten będzie zobligowany ocenić, czy niezależnie od wagi stawianych ściganemu zarzutów, w chwili obecnej przekazanie ściganego mogłoby doprowadzić do naruszenia przez Rzeczpospolitą Polską art. 3 Konwencji w zw. z art. 604 § 1 pkt 5 i 7 k.p.k.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, że wznowienie postępowania w sprawie prawnej dopuszczalności wydania osoby ściganej wskutek uznania, że spełnione zostały przesłanki z art. 540 § 3 k.p.k., a w konsekwencji nawet ewentualna odmowa przez Sąd takiego wydania, nie oznacza bezkarności ściganego. Jak stanowi art. 110 § 1 k.k., polskie organy ścigania mają obowiązek stosowania ustawy polskiej wobec cudzoziemca podejrzanego o popełnienie czynu zabronionego skierowanego przeciwko interesom Rzeczypospolitej Polskiej, obywatela polskiego, polskiej osoby prawnej lub polskiej jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej oraz do cudzoziemca, który popełnił za granicą przestępstwo o charakterze terrorystycznym. Przepis ten został zmieniony na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2004, nr 93, poz. 88), implementującej do polskiego porządku prawnego decyzję ramową z dnia 13 czerwca 2002 r. o zwalczaniu terroryzmu (2002/475/WSiSW). Chociaż przy tym, w przeciwieństwie do art. 110 § 2 k.k., w przypadku art. 110 § 1 k.k. brak wydania sprawcy nie stanowi przesłanki aktualizującej obowiązek podjęcia działań przez organy ścigania RP (zasada *aut dedere aut iudicare*), to niewątpliwie taki obowiązek istnieje – bowiem wynika ze zobowiązań międzynarodowych. Obowiązek ten związany jest z treścią art. 113 k.k. statuującym zasadę jurysdykcji uniwersalnej (represji wszechświatowej), zgodnie z którą niezależnie od przepisów obowiązujących w miejscu popełnienia przestępstwa, ustawę karną polską stosuje się do obywatela polskiego oraz

cudzoziemca, którego nie postanowiono wydać, w razie popełnienia przez niego za granicą przestępstwa, do którego ścigania Rzeczpospolita Polska jest zobowiązana na mocy umowy międzynarodowej, lub przestępstwa określonego w Rzymskim Statucie Międzynarodowego Trybunału Karnego, sporządzonym w Rzymie dnia 17 lipca 1998 r. (Dz. U. z 2003 r., poz. 708 oraz z 2018 r., poz. 1753). W istocie stanowi element tego obowiązku, chociaż ujęty został w innej jednostce redakcyjnej (*o niefortunności tego zabiegu pisze: D. Zając, Odpowiedzialność karna za czyny popełnione za granicą, KIPK 2017, s. 491*).

Rzeczpospolita Polska zobowiązała się do wprowadzenia penalizacji, ścigania oraz karania sprawców między innymi przestępstwa terroryzmu międzynarodowego – przystępując do: Europejskiej konwencji o zwalczaniu terroryzmu, sporządzonej w Strasburgu dnia 27 stycznia 1977 r. (Dz. U. z 1996 r., Nr 117, poz. 557 i 558), Międzynarodowej konwencji o zwalczaniu finansowania terroryzmu przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 9 grudnia 1999 r. (Dz. U. z 2004 r., Nr 263, poz. 2620), Konwencji Rady Europy o praniu, ujawnianiu, zajmowaniu i konfiskacie dochodów pochodzących z przestępstwa oraz o finansowaniu terroryzmu, sporządzonej w Warszawie dnia 16 maja 2005 r. (Dz. U. z 2008 r., Nr 165, poz. 1028). W szczególności, zgodnie z tą pierwszą Konwencją, każde państwo-Strona Konwencji, powinno podjąć kroki, które okażą się konieczne, dla zapewnienia właściwości jej organów sądowych do rozpoznania sprawy o przestępstwo określone w art. 1 w przypadku, gdy podejrzany znajduje się na jej terytorium, a odmawia się wykonania wniosku o ekstradycję złożonego przez państwo, które swoją właściwość opiera na tej samej zasadzie, co prawo państwa wezwanego (art. 6 ust. 1). Umawiające się Państwo, na którego terytorium ujęto osobę podejrzaną o popełnienie przestępstwa określonego w art. 1 i które otrzymało wniosek o ekstradycję w warunkach określonych w art. 6 ust. 1, jeżeli odmawia wykonania wniosku, bezwarunkowo i bezzwłocznie kieruje sprawę do właściwych organów ścigania. Organy te podejmują decyzję w taki sam sposób, jak w sprawie o inne poważne przestępstwo, zgodnie z prawem tego państwa (art. 7). Na gruncie polskiego prawa krajowego, udział w organizacji o charakterze terrorystycznym penalizowany jest na podstawie art. 258 § 2 k.k. Przepis ten wprowadzony został na mocy ustawy z dnia 16

kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy - kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2004 r., Nr 93, poz. 889). Również zmiana treści tego przepisu była podyktowana obowiązkiem wynikającym z decyzji ramowej UE z dnia 13 czerwca 2002 r. o zwalczaniu terroryzmu, która zobowiązuje państwa członkowskie do przyjęcia jednolitej definicji przestępstwa o charakterze terrorystycznym. Na mocy tej zmiany uzupełniono typ kwalifikowany, określony w § 2 powyższego przepisu, o znamię „terrorystycznego” celu działania grupy albo związku oraz wprowadzono nowy typ kwalifikowany przestępstwa określonego w § 3, jeżeli grupa lub związek ma na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym. Łączna wykładnia tych dwóch zmienionych przepisów umożliwia (i czyniła obowiązkiem) objęcie jurysdykcją popełnienia przez cudzoziemca poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej przestępstwa o charakterze terrorystycznym.

W konsekwencji, w niniejszej sprawie okazało się, że wymienione okoliczności zadecydowały o konieczności wznowienia w/w postępowania. Uznając trafność wniosku obrońcy, należało wznowić postępowanie, uchylić orzeczenia Sądów obu instancji i sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania. Sąd ten dokona wszechstronnej analizy kwestii prawnej dopuszczalności wydania A. A., uwzględniając argumentację zawartą w uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia.